

Nr 325.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning angående visst undantag från tillämpningen av stadgandena i 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker; given Stockholms slott den 23 april 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående visst undantag från tillämpningen av stadgandena i 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning angående visst undantag från tillämpningen av stadgandena i 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

Härigenom förordnas, att de i 23 och 31 §§ av förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker meddelade föreskrifterna, att kork eller propp till butelj, innehållande svagdricka, skall vara stämplad med bryggeriets namn eller viss, däremot svarande beteckning samt ordet »svagdricka», icke skola äga tillämpning, därest å buteljen anbringas etikett av beskaffenhet, som i berörda §§ stadgas.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling och gäller tillsvidare till dag, som av Konungen bestämmes.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23
april 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Föredragande departementschefen, statsrådet Thorsson anförde vidare:

Jag torde härefter få anmäla uppkommen fråga om lindring i visst avseende av föreskrifterna i 23 och 31 §§ av förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

Såsom jag nyss vid anmälandet av frågan om ändrad bestämmelse angående tiden för ikraftträdandet av vissa delar av förordningen den 14 juni 1917 om ändrad lydelse av 3, 13, 23 och 31 §§ i förstberörda förordning hade tillfälle att erinra, må, enligt nämnda 23 och 31 §§ i såväl deras nuvarande som deras genom förordningen den 14 juni 1917 ändrade lydelse, svagdricka, som ej av köpare avhämtas i öppna kärl, från skattepliktigt eller skattefritt bryggeri utlämnas endast på kärl, som äro på visst sätt stämplade. Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

I en till finansdepartementet ingiven skrivelse av den 2 mars 1918 har nu svenska bryggareföreningen anfört, bland annat, följande:

*Svenska
bryggare-
föreningen.*

»Till följd av folkhushållningskommissionens föreskrifter i samband med tilldelning under hösten 1917 av korn och malt till de skattepliktiga bryggerierna hava dessa ålagts att utav dem tilldelat malt allenast tillverka maltdrycker med en maximiextrakthalt av 4 procent. På grund av den knappa råvarutillgången hava bryggerierna, för att i det längsta kunna uppehålla driften, jämväl i fråga om övriga maltdrycker måst så väsentligt sänka deras extrakthalt, att vid det övervägande flertalet av landets skattepliktiga bryggerier i närvarande stund endast tillverkas drycker, vilka enligt tillverkningsförordningen bliva att hänföra till svagdricka, och varmed alltså följer skyldighet att ställa sig till efterrättelse de för försäljningen av svagdricka i ovannämnda 23 § meddelade särskilda föreskrifter. Härigenom uppkommer för de skattepliktiga bryggerierna ett starkt ökat behov av stämplad kork. Stämplingen av korken är emellertid under nuvarande förhållanden förenad med stora kostnader och avsevärda svårigheter. Till en början kräver korkstämplingen en icke ringa gasförbrukning. Stämplingen tillgår nämligen så, att beteckningarna inbrännas i korkens båda ändar förmedels av lysgas upphettade stålstämplar. Enligt uppgifter från aktiebolaget Wicanders korkfabriker och Nya Korkfabriken, vilka under normala förhållanden leverera cirka 80 procent av de skattepliktiga bryggeriernas korkbehov, torde gasförbrukningen enbart för korkstämplingen under år 1916 hava uppgått till omkring 20,000 kubikmeter. Därvid är emellertid att märka, att sagda är tillverkningen av svagdricka endast uppgick till omkring 14 procent av deras hela tillverkning och att allenast den del härav, som såldes å buteljer, nödvändiggjorde användningen av stämplad kork, medan däremot nu av den omständigheten att bryggerierna endast tillverka svagdricka, följer skyldighet för dem att använda stämplad kork vid försäljningen av hela deras buteljerade maltdryckstillverkning. Gasförbrukningen kan fördenskull beräknas bliva under innevarande år väsentligt ökad, och till följd av den införda gasransoneringen kan därigenom tänkas uppstå svårigheter att erhålla erforderliga mängder gas för korkstämplingen. Men det är en annan omständighet, som i ännu högre grad än frågan om gasåtgången vid korkstämplingen påkallar uppmärksamheten, och detta är den genom en väsentligt minskad import uppkomna bristen på naturkork. En följd härav har blivit, att bryggeriindustrien fått i stor utsträckning tillgripa ersättningsmedel för naturkorken. Såsom sådana användas dels s. k. konstkork, tillverkad av korkavfall med kasein som bindemedel, och dels träproppar. Användandet av dessa ersättningsmedel hava emellertid skapat till synes överkomliga svårigheter för bryggerierna att strängt följa tillverkningsförordningens föreskrifter. Stämplingen av dessa ersättningsmedel kan visserligen ske, men på grund av teknikens brister framträder stämplingen ej fullt tydligt, och kungl. kontrollstyrelsen, som blivit underställd prov å sådan stämpling, har förklarat densamma icke fylla lagens fordringar.»

Med stöd av det anförda anhåller därefter föreningen i egenskap av representant för landets skattepliktiga bryggerier, att Kungl. Maj:t ville med det snaraste hos riksdagen anbjuda om bemyndigande att, där omständigheterna sådant påkalla, »medgiva undantag från i tillverkningsförordningen givna föreskrifter».

I utlåtande den 27 mars 1918 har kontrollstyrelsen i nu förevarande hänseende anfört följande:

Kontrollstyrelsen.

»Vad därefter angår bryggareföreningens hemställan om lättnader i gällande bestämmelser i fråga om stämpling av korkar får kontrollstyrelsen erinra, att enligt 23 § maltdryckstillverkningsförordningen korken eller proppen å butelj, varå svagdricka utlämnas, skall vara stämplad med såväl bryggeriets namn som ordet »svagdricka». Enligt 15 § i ordningsstadgan för maltdrycksbryggerierna i riket den 7 augusti 1907 skall omförmälda stämpel inbrännas. Kan inbränning ej verkställas, må stämplingen ske på annat betryggande sätt, som blivit av vederbörande kontrollör godkänt.

Enär det av bryggareföreningens skrivelse och av andra för styrelsen kända förhållanden framgår, att avsevärda olägenheter möta för bryggerierna att på ett tillfredsställande sätt få korkar och proppar å buteljer stämplade, får kontrollstyrelsen tillstyrka vidtagande av åtgärder i syfte, att lättnader måtte beredas bryggerierna i förenämnda avseende. Då emellertid föreskriften om stämpling av kork eller propp å butelj torde hava tillkommit för att bereda köpare av maltdryck möjlighet att fastställa dryckens natur av skattepliktig eller skattefri, bör, enligt kontrollstyrelsens mening, ett temporärt upphävande av föreskrift om stämpling å kork eller propp ersättas av föreskrift om att, därest dylik stämpling icke äger rum, etikett av den beskaffenhet, som omförmäles i 23 § maltdryckstillverkningsförordningen, skall vara anbragt å flaskan. Enär en etikett kan avlägsnas under flaskornas förvaring (gummeringen kan upplösas av vatten), skulle en föreskrift om etiketts anbringande å flaska i stället för korkens eller proppens stämpling visserligen icke giva köpare av maltdryck samma säkerhet för bedömandet av dryckens beskaffenhet. Med hänsyn därtill att maltdryckstillverkningen på grund av maltbristen är begränsad och sannolikt för åtskillig tid framåt kommer att vara begränsad till svagdrickstillverkning, föreligger icke samma behov för anbringande å buteljerat svagdricka av sådan beteckning, som icke låter sig avlägsnas utan flaskans öppnande.

Då de av bryggareföreningen framhållna olägenheterna i fråga om anbringande av stämpling å korken eller proppen drabba jämväl de skattefria bryggerierna, synes motsvarande lättnad i stämplingstvånget böra beredas jämväl dessa bryggerier.

Inom kontrollstyrelsen har i anslutning till vad sålunda anförts utarbetats förslag till förordning angående visst undantag från tillämpningen av stadgandena i 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker; och bilägges ifrågavarande förslag.

Med hänsyn till de nuvarande ovissa förhållandena och då det icke kan avgöras, vare sig när maltbristen upphör eller föreskriven stämpling å korkar och proppar utan allt för stor omgång och kostnad för bryggerierna kan äga rum, har styrelsen ansett, att den föreslagna förordningen bör gälla tillsvidare till dag, som av Konungen bestämmes.»

Från min sida finnes ej heller något att invända mot ifrågavarande, av svenska bryggareföreningen gjorda framställning. I likhet med kontrollstyrelsen finner jag det dock tillbörligt, att de skattefria brygge-

Departementschefen.

rierna i nu förevarande hänseende jämsställas med de skattepliktiga, och alltså beredas samma förmåner som dessa senare.

Mot det av kontrollstyrelsen upprättade författningsförslaget har jag ej annat att erinra, än att tiden för en blivande författnings ikraftträdande, som enligt kontrollstyrelsens förslag skulle bestämmas av Konungen, lämpligen bör fastställas till dagen efter den, då författningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling. De omständigheter, som ansetts påkalla den av bryggareföreningen begärda lättningen, äro nämligen redan för handen, varför tiden för författningens ikraftträdande ej behöver underkastas förnyad prövning.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst omförmälda, av kontrollstyrelsen upprättade förslag till förordning angående visst undantag från tillämpningen av stadgandena i 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker, sådant nämnda förslag lydde efter en, i enlighet med vad bemälde departementschef nyss anförde, i detsamma vidtagen jämkning, hemställde han, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Östergren.